

PRACTICA ÎN MUZEU PENTRU STUDENȚII ÎN PEDAGOGIE

Creșterea intensității conlucrării efective dintre muzeu și școală este o problemă importantă a procesului de învățămînt. Plecînd de la această constatare, din 1963 s-a cerut, în Tezele Grupei de muncă Școală și Muzeu¹, „întărirea conlucrării cu muzeele... în planul de studiu al universităților, școlilor de specialitate, institutelor pedagogice, institutelor pentru învățători”. Dacă în Tezele Congresului al VII-lea s-a cerut ca „prin folosirea întregului arsenal de metode și mijloace ajutătoare”² să se obțină o mai înaltă calitate a educației și a învățămîntului, atunci luarea în discuție a punctului de program mai sus amintit al Grupei de muncă pentru educarea viitorilor învățători nu poate decît să contribuie în mod substanțial.

Viitorii învățători trebuie să fie îndrumați să „răspundă cererilor mereu crescînde ale educației și învățămîntului prin munca din afara orelor de curs”³. Cunoșcînd importanța pe care o au diversele etape ale practicii pedagogice, practica în muzeu a studenților trebuie privită prin această prismă.

Unele experiențe ale Muzeului de Istorie Germană privind practica studenților permite deja primele generalizări. Pînă în prezent s-a acordat prea puțină atenție educării învățătorilor cu ajutorul muzeului; de aceea dintre toate sistemele de perfecționare ulterioară pentru învățători, muzeul va rămîne mult timp de o mare importanță⁴.

Studenții Facultății de istorie care au absolvit în anul 1966—1968 Universitatea Martin Luther din Halle-Wittenberg și Institutul Pedagogic de la Potsdam au efectuat o practică de mai multe săptămîni în Muzeul de Istorie Germană.

S-au mai stabilit legături și cu Institutul Pedagogic din Dresda și Universitatea Humboldt din Berlin; au mai avut loc unele acțiuni care s-au rezumat însă la simple conferințe și vizionări.

Experiența cere în mod clar o practică mai îndelungată în muzeu. Chiar dacă această practică este în principiu, în prezent axată pe istorie, totuși din experiența noastră a reșit necesitatea unei metodici de specialitate pentru a putea răspunde mai bine cererilor practice ale școlii.

PRACTICA STUDENȚILOR DE LA UNIVERSITATEA MARTIN LUTHER DIN
HALLE-WITTENBERG

Studenții în istorie de la Halle fac în cursul studiilor lor, o practică de mai multe săptămîni într-o arhivă sau într-un muzeu regional. Ei trebuie să se familiarizeze în acest timp cu structura și modul de lucru al instituțiilor respective și cu mijloacele ajutătoare și să poată rezolva unele mici sarcini. Practicanții absolviseră în cursul primului an de studiu un curs intitulat „Introducere în studiul științei istoriei”⁵ și un seminar de istorie generală și regională. Ei au fost familiarizați cu problemele teoretice, mijloacele și metodele de muncă ale istoricului, precum și cu studiul bibliografiei și al izvoarelor. Practica trebuie folosită pentru aplicarea acestor cunoștințe la obiectul concret, adîncindu-le totodată.

Practica studenților are loc de obicei în regiunea natală, în fața lor punîndu-se o serie de probleme:

1. Sarcinile și modul de lucru ale unui muzeu regional. Funcționarea muzeului și raporturile dintre muzeu și școală.
2. Studiul diferitelor feluri de izvoare existente (pe baza exponatelor din muzeu). Pe baza unei grupe de exponate (de exemplu: arme, monete, documente din mișcarea muncitorească etc.) se cerea documentarea în disciplina auxiliară care să permită interpretarea lor științifică.
3. Vizitarea de monumente.
4. Familiarizarea studenților în munca cu ziarele, revistele, afișele și alte tipărituri.
5. Folosirea materialului ilustrativ mai vechi sau mai nou.
6. Familiarizarea cu hărțile; exerciții de citire a lor.
7. Exerciții de citire a unor manuscrise cu caractere germanice.

¹ *Thesen zur Einbeziehung der Museen in die Bildungs- und Erziehungsarbeit in einheitlichen sozialistischen Bildungssystem* (unter besonderer Berücksichtigung der Zusammenarbeit von Schule und Museum), „Neue Museumskunde”, 6, 1963, 4, p. 274—281.

² Ulbricht, Walter, *Die gesellschaftliche Entwicklung in der Deutschen Demokratischen Republik bis zur Vollendung des Sozialismus*, Berlin, 1967.

³ *Gesetz über das einheitliche sozialistische Bildungssystem* in „Schule, Bildung und Erziehung in der DDR,” Berlin, 1965.

⁴ Ave, Joachim, *Postgraduale Weiterbildung der Lehrer*, in „Das Hochschulwesen”, 15, 1967, 12, p. 864—866.

⁵ Eckermann Mobr, *Einführung in das Studium der Geschichte*, Berlin, 1966.

8. Folosirea bibliografiilor, a publicațiilor și a monografiilor.
9. Citirea unei lucrări reprezentative de istorie a patriei și realizarea unui conspect.
10. Informare asupra organizării și sarcinilor concrete ale instituțiilor locale (arhivă, bibliotecă, comisie pentru cercetarea istoriei mișcării muncitorești locale, Societatea de lucru „Istoria patriei” etc.). Studenții trebuie să viziteze aceste instituții.

Plecînd de la acest plan general, a fost prelucrat pentru practicanți un plan special care dezvoltă punctele 1 și 2. De asemenea, toți practicanții au participat la al V-lea curs de vacanță pentru profesori și au fost, și pe această cale, familiarizați cu problemele muzeistice de specialitate.

În timpul celui de al V-lea curs de vacanță de la Muzeul de Istorie Germană au avut loc comunicări cu temele :

1. Teme de specialitate : a) 50 de ani de la Revoluția din noiembrie ; b) 150 de ani de la nașterea lui Marx ; c) Războiul de 30 de ani ;

2. Teme metodice : a) Pregătirea și efectuarea unei vizite în muzeu, avînd tema „Germania între 1871 și 1900” ; b) Muzeul de istorie în sprijinul cursurilor asociației Freie Deutsche Jugend (Tineretul Liber German).

3. Teme specifice muzeului : a) dezvoltarea armelor de foc portabile ; b) studiul documentelor istoriei mișcării muncitorești germane. Comunicările au fost însoțite de vizite în muzeu și discuții.

De asemenea, au avut loc : vizite la expozițiile „1917—1967, 50 de ani de putere sovietică” „,Germania între 1871 și 1900 ” și la atelierile de restaurare ale Muzeului de Istorie Germană.

PRACTICA STUDENȚILOR DE LA ȘCOALA PEDAGOGICĂ SUPERIOARĂ DIN POTSDAM

Această instituție nu a pregătit pentru practica studenților săi (anii II, III) un program global. După discuții cu Școala Pedagogică a fost prelucrat un plan de practică, ținîndu-se seama de directivele centrale, care a avut ca punct de greutate conlucrarea viitoare dintre învățători și muzee.

Alături de vizitarea Muzeului de Istorie Germană și de trecerea în revistă a tuturor expozițiilor, au fost organizate comunicări și seminarii cu următoarele teme : a) Rolul și importanța muzeului în sistemul educației socialiste unitare ; b) Pregătirea și efectuarea unei vizite la muzeu cu elevii ; c) Formele și metodele muncii cultural-politice în muzeu.

Munca în sectorul pedagogic a cerut o colaborare intensă cu sectorul expozițiilor și un studiu corespunzător al literaturii de specialitate în vederea realizării unui ghidaj adecvat de către practicanți înșiși.

În cursul practicii au avut loc : audieri de ghidaje, participări la alte forme de muncă propagandistico-pedagogică de muzeu, inclusiv ținerea unor comunicări, vizitarea unei școli înainte sau după vizita la muzeu a unor clase, participări la discuții cu vizitatorii.

Activitatea pedagogică practică cu elevii a fost prevăzută pentru partea a doua a practicii, după ce studenții au fost familiarizați cu conceptele de îndrumare și și-au prelucrat textele de ghidaj.

Prin participarea studenților la cursurile de vacanță li s-a dat acestora posibilitatea ca, alături de orientarea de specialitate, să primească și îndrumări metodice.

Programul cursurilor de vacanță a cuprins : a) Prelegeri („Problema națională în timpul Reformei”, „Social-democrația și problema națională înainte de 1914”, „Probleme ale muncii de îndrumare în Muzeul de Istorie Germană”, „Influența nemijlocită a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie asupra claselor stăpînitoare din Germania”, „Educația politico-ideologică a elevilor prin vizite în muzeu”) ; b) Vizitarea unor expoziții legate în principal de temele prelegerilor ; c) Proiectarea de diapozitive.

CÎTEVA CONCLUZII :

Experiența de pînă în prezent dă posibilitatea ca din perspectiva muzeului să se facă unele propuneri privind educația de specialitate și metodică a cadrelor didactice.

1. Pentru toți studenții (în pedagogie) ar trebui să se introducă o practică pedagogică de muzeu.

2. Experiența de pînă acum sprijină afirmația ca practica de muzeu a studenților să țină seama atît de pregătirea de specialitate (de exemplu, istorică) cît și de cea metodică.

3. Pentru profesorii din cursul inferior și instructorii de pionieri ar trebui prevăzută o practică asemănătoare, considerată mai ales din punct de vedere metodic.

4. Practicile ar trebui să aibă loc, după posibilități, în acele muzee care au secții pedagogice, adică acolo unde există premisele unei îndrumări atente, de specialitate și pedagogice, a practicanților pentru a-i pregăti cel mai bine pentru munca viitoare cu muzeele.

CURSURILE DE VARĂ PENTRU PROFESORI ÎN MUZEU — FORMĂ A EDUCAȚIEI POSTGRADUALE PENTRU PEDAGOGI ÎN R.D.G.

De ani de zile, diferite muzee și locuri comemorative din R.D.G. își aduc un aport specific la formarea ulterioară, de după absolvirea Institutului Pedagogic, a învățătorilor din școli. Pe de o parte se urmărește ca aceștia să corespundă cerințelor mereu crescînde ale procesului de educație a pedagogilor, pe de altă parte urmăresc să atragă sistemul muzeistic socialist în procesul de educație din școli. Deosebite merite și-au dobîndit pe această linie Muzeul Național Goethe din Weimar, Muzeul Mahn din Buchenwald și Muzeul de Istorie Germană din Berlin. Ca o contribuție la aplicarea în practică a cererii legii privind sistemul educativ socialist unitar, Muzeul de Istorie Germană din Berlin organizează în mod regulat, începînd din 1966, cursuri de vacanță pentru învățători, pe baza directivelor pentru continua perfecționare a educatorilor, învățătorilor și funcționarilor din școli. Prin aceasta, Muzeul de Istorie Germană caută să ajute învățătorilor să răspundă cit mai bine sarcinilor politice, pedagogice și profesionale care le stau în față.

Muzeul de Istorie Germană dorește, înainte de toate, să contribuie la îmbunătățirea învățămîntului de istorie, la calificarea învățătorilor care predau istoria. Comunicări științifice, discuții și vizitări de expoziții se află în centrul atenției. Pe baza colaborării cu Ministerul Educației Populare, sectorul calificare, au fost stabilite concepția și tematica acestor cursuri de vacanță.

Din punct de vedere al tematicii, cursurile se înscriu în trei grupe :

1. Tematica istorico-politică, cu o deosebită atenție acordată istoriei mișcării muncitorești germane pe baza celor mai noi rezultate ale cercetării istorice (comunicări, vizite de expoziții).

2. Comunicări științifice speciale referitoare la unele probleme ale istoriei producției și istoriei culturii, la care se pleacă de la obiectele din muzeu.

3. Comunicări cu profil metodic pentru o mai bună folosire a muzeului pentru educația socialistă, în special în predarea istoriei.

În februarie 1966 a avut loc la Muzeul de Istorie Germană primul curs de vacanță pentru profesori, la care au participat cadre din diversele regiuni ale Republicii noastre. La dezvoltarea cunoștințelor istorice urma să se contribuie pe două căi : a) prin conferințe de specialitate și discuții asupra problemelor importante, politice, ideologice, istorice, trebuie ajutați profesorii să predea cursuri moderne, științifice, educative ; b) prin intermediul unor comunicări speciale, discuții și vizitări se urmărește ca pedagogii să folosească mai bine posibilitățile multiple oferite de Muzeul de Istorie Germană și de alte muzee, pentru educația socialistă a tinerelor generații.

În comunicările referitoare la temele istorice s-au adus în discuție noi puncte de vedere care se sînt cuprinse în lucrarea „Istoria mișcării muncitorești” (8 volume). Discuțiile au fost deosebit de fructuoase, printre referenți aflîndu-se și autori ai volumului (prof. dr. Nimtz, dr. Benser).

La o serie de alte comunicări și vizite, participanții au fost familiarizați cu mijloacele și posibilitățile speciale de educație ale Muzeului de Istorie Germană. Indicațiile metodice au servit în special pentru o mai bună folosire a posibilităților muzeului în predarea istoriei. Au fost lămurite numeroase probleme metodice și s-au făcut propuneri pentru activizarea elevilor la viitoarele vizite în muzeu.

Dacă la primul curs de vacanță s-au mai ivit greutăți, inerente începutului, totuși toți participanții au fost de acord în aprecierea acestei forme de calificare. În vara anului 1966 a avut loc al doilea curs de vacanță ; în 1967, 1968, 1969 au avut loc cîte două cursuri.

Conform hotărîrilor Congresului al VII-lea al Partidului, instituturile superioare urmează să se preocupe atît de dezvoltarea cunoștințelor speciale cit și de perfecționarea pedagogică, iar alte instituții științifice cu caracter social sînt chemate să organizeze cursuri de vacanță și diverse forme științifice de educație, de scurtă durată. Conform acestor sarcini, Muzeul de Istorie Germană organizează anual două cursuri de vacanță pentru profesori. Alte muzee, biblioteci și arhive urmează să-și verifice posibilitățile în această direcție și, conform specificului lor, să organizeze alte forme de studiu postgraduale. De asemenea, urmează să se ia în discuție organizarea în comun, cu alte instituții și societăți științifice, a unor asemenea cursuri.

După ce a fost introdus, prin Ministerul pentru Educația Populară, sistemul obligatoriu de educație postgraduală pentru toți profesorii din R.D.G., în cadrul aceluiaș for a avut loc o discuție asupra continuării cursurilor de vară pentru profesori în muzeu. Începînd cu anul 1970, fiecare profesor este obligat să participe o dată la trei ani la un curs de perfecționare.

Cursurile de vacanță pentru profesori sînt continuate, începînd cu 1970, pe baze facultative în unul din cele trei muzee amintite mai sus, pentru a putea strînge pentru viitor o experiență amplă și a crea astfel bazele pentru un sistem de pregătire postgraduală suplimentară.